

30850

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **10.07.2025**

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili

1964 yılında, kamu yararına açılmış bir mimari yarışmayla projelendirilen ve ülkemizin modern mimarlık tarihinde önemli bir yere sahip olan **Antalya Arkeoloji (Bölge) Müzesi** için Bakanlığınız, **yıkım kararı** alarak, yerine yeni bir müze binası yapılacağını duyurmuştur. Dönemin mimarlarından **Doğan Tekeli, Sami Sisa ve Metin Hepgüler** tarafından tasarlanan Antalya Arkeoloji (Bölge) Müzesi, 1988 yılında Avrupa Konseyi Özel Ödülü'ne layık görülen Türkiye'nin modern mimarlık mirasının önemli yapılarından biridir.

Bakanlığınızın, yapının depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle müzenin yıkılmasını planladığı, buna karşılık birçok meslek örgütü ve sivil toplum kuruluşunun yapının korunarak restore edilmesi yönünde çağrılar yaptığı kamuoyuna yansımıştır. Müzenin korunması yönündeki tescil taleplerinin Antalya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından reddedilmesi üzerine TMMOB Mimarlar Odası yargı yoluna başvurmuştur.

Diğer yandan, koruma alanında faaliyet gösteren, farklı disiplinlerdeki uzmanları ve bilimsel komiteleri ile kurum ve derneklerin, ICOMOS Türkiye, ISC20c Türkiye, ISCARSAH Türkiye, DOCOMOMO Türkiye, KORDER yayınladıkları görüş metninde; Antalya Arkeoloji Müzesi'ne Antalya Arkeoloji Müzesi'nin korunması için çalışmalara destek olabileceklerini; yapının strüktürel analizleri gerçekleştirilerek koruma ilkelerine uygun yapısal iyileştirme ve güçlendirme önerilerini geliştirebileceklerini ve yapının yıkılmadan korunabilmesi için kamu kurum ve kuruluşlarına katkı sunmaktan memnuniyet duyacaklarını deklere etmişlerdir. Buna rağmen alınan yıkım kararı ve tescil talebinin reddi, kamuoyunda ciddi bir tepki doğurmuştur. Dolayısıyla, hem kamusal hafızanın korunması, hem mimarlık mirasının sürdürülmesi, hem de Türkiye'nin ulusal ve uluslararası hukuki sorumluluklarının yerine getirilmesi bakımından, bu yapının korunması zorunludur.

Müzeye ilişkin yıkım planı, yalnızca mimarlık tarihi açısından değil, kültürel mirasın korunmasına dair ulusal ve uluslararası yükümlülükleri de içinde barındırmaktadır. Türkiye'nin taraf olduğu UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi, Venedik Tüzüğü ve benzeri belgeler, kültürel varlıkların yalnızca fiziksel değil; tarihsel, sanatsal ve

toplumsal değerleriyle birlikte korunmasını öngörmektedir. Anayasa, devletin bu sorumluluğu üstlenmesini açıkça hükme bağlamaktadır.

Bu kapsamda;

1. Antalya Arkeoloji Müzesi'nin yıkılmasına yönelik karar hangi bilimsel rapor, analiz veya gerekçelere dayandırılmıştır? Bu raporlar kamuoyu ile paylaşılmış mıdır?
2. Antalya Arkeoloji Müzesi'nin deprem dayanıklılığına dair raporlar kamuoyuyla paylaşılmış mıdır? Bu raporlar hangi kurum ya da kuruluşlar tarafından hazırlanmıştır ve yapının restorasyonla güçlendirilemeyeceği hangi bilimsel gerekçelere dayandırılmıştır?
3. Müzenin, kültürel ve mimari değeri nedeniyle "korunması gereken taşınmaz kültür varlığı" olarak tescil edilmesi yönündeki talepler hangi gerekçe ile reddedilmiştir?
4. Müze binasının mimarları Doğan Tekeli, Sami Sisa ve Metin Hepgüler'e Mimarlar Odası tarafından Mimar Sinan Büyük Ödülü verilmişken ve yapı uluslararası düzeyde ödül kazanmışken, bu tür bir eserin yıkılması kültürel mirasa zarar olarak değerlendirilmekte midir?
5. Müzenin kapatıldığı veya taşındığı takdirde mevcut arkeolojik koleksiyonun nasıl muhafaza edileceği, hangi binaya ve hangi şartlarda taşınacağına dair bir plan mevcut mudur?
6. 1988 yılında Avrupa Konseyi Özel Ödülü'ne layık görülmüş, modern mimarlık tarihinde önemli bir yere sahip bu yapının tescil başvurusu neden reddedilmiştir? Red gerekçesi kamuoyuna açıklanmış mıdır?
7. Türkiye'nin taraf olduğu UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi, Venedik Tüzüğü ve benzeri uluslararası belgelerde belirtilen kültürel varlıkların korunması yükümlülükleri göz önünde bulundurulmuş mudur?
8. Yapının yıkılması yerine, korunarak restore edilmesi yönünde meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarının çağrıları neden dikkate alınmamıştır? Bu kuruluşlarla herhangi bir istişare süreci yürütülmüş müdür?
9. Antalya Arkeoloji Müzesi'nin hem mimarlık mirası olarak hem de toplumsal hafızadaki yeri açısından taşıdığı değer göz önüne alındığında, yapının özgün haliyle korunması için alternatif projeler değerlendirilmiş midir?
10. Yıkım kararı alınmadan önce, Antalya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun üyeleri arasında mimarlık, sanat tarihi ve koruma alanında uzman bağımsız kişiler yer almakta mıdır? Bu uzmanların görüşleri karar sürecine ne ölçüde yansıtılmıştır?
11. Anayasa'nın 63. maddesi uyarınca devletin kültürel varlıkları koruma yükümlülüğü bulunurken, bu kararın Anayasa ile çelişip çelişmediği değerlendirilmiş midir?